

אוניברסיטת בר-אילן
המחלקה למדעי המדינה

סיום מלחמות בעידן הגרעיני – 71-547-01
סמינריון ב.א. (2 ש"ש) - שנתי תשס"ז
ד"ר שמואל צבאג

שעות קבלה: יום א 9:00 – 10:00.
חדר: 253.
טל: 03-5318872.

מטרות הסמינריון

הסמינריון נועד להקנות כלים חשיבתיים ומחקריים להבנה ולניתוח תהליכים בתחום סיום מלחמות תוך שילוב בין היבטים תיאורטיים לבין היבטים אמפיריים. בסמינריון ייבחנו וינתחו סוגיות נבחרות בתחום סיום מלחמות בעידן הגרעיני ובתוך כך יכתבו הסטודנטים/יות עבודות סמינריוניות על-פי הדרישות האקדמיות.

דרישות הסמינריון

- א. נוכחות והשתתפות פעילה בכיתה (5%).
- ב. הגשת הצעת מחקר לעבודה סמינריונית והצגתה בכיתה (15%).
- ג. מבחן. שאלות פתוחות לא אמריקאיות חומר סגור. פריטים של רשימת קריאה חובה לבחינה מסומנים ב-*(20%).
- ד. הגשת עבודה סמינריונית. (באופן עצמאי ע"י כל סטודנט/ית בנפרד) (60%).

הערה

הצלחה בכל אחד ממרכיבי הציון בסמינריון (ציון 60% לפחות) מהווה תנאי הכרחי לשקלול הציון הסופי.

נושאים ורשימת קריאה (קריאת חובה מסומנת בכוכבית)

א. מבוא: העידן הגרעיני: מאפיינים ומגמות.
הנרי קיסינג'ור, נשק גרעיני ומדיניות חוץ (תל-אביב: סדן, 1974), ע"ע 11-22, 97-121.
355.033573 קיס. נש תשל"ד (66680)

אבנר כהן, הטאבו האחרון (אור יהודה: כנרת, זמורה-ביתן, דביר, 2005), ע"ע 41-71.*
E355.0217 כהן. טב תשס"ה (1072755)

ב. גישות לחקר סיום מלחמות.

1. יהושפט הרכבי, מלחמה ואסטרטגיה (תל-אביב: מערכות, 1990), ע"ע 217-238, 433-487, 593-650.
שמור מדעי המדינה לפי הר.מל (139320)

2. Berenice Carroll, "How Wars End: An Analysis of Some Current Hypotheses", Journal of Peace Research Vol. 6, No. 4 (1969), pp. 295-320*.
תדפיס 11381 (1128896)

ג. בין סיום מלחמות לבין סיום סכסוכים בין לאומיים.

1. נתנאל לורד, "גמר מלחמות וסיומם של סכסוכים" מערכות חוברת 257 (אוגוסט 1977) ע"ע 2 – 7.*
כתב עת באולם 4 – ספריית מדעי החברה

2. Paul Pillar, War Termination as a Bargaining Process (Princeton: Princeton University Press, 1983), pp. 11-43.
תדפיס 8079 (495621)

3. Peter Wallensteen, & Margaret Sollenberg, "The End of International War? Armed Conflict 1989-95", Journal of Peace Research, Vol. 33, No. 3 (August 1996), pp. 353-370.
כתב עת בספריית מדעי החברה

ד. תהליכי קבלת החלטות לסיום מלחמות.

1. יעקב בר-סימן-טוב, המעבר ממלחמה לשלום: המורכבות בקבלת החלטות – המקרה הישראלי (תל-אביב: מרכז תמי שטינמן למחקרי שלום, אוניברסיטת תל-אביב, 1996), ע"ע 109-103, 33-10, *109-103.
E 327.53 בר-סימן-טוב (471973)

2. Michael Handel, "War Termination – A Critical Survey", in Nissan Oren (ed.), Termination of Wars (Jerusalem: The Magnes Press, 1982), pp.40-71.

שמור מדעי המדינה לפי TER (615)

3. Shmuel, Tzabag "Termination of the Yom Kippur War between Israel and Syria: Positions, Decisions and Constraints at Israel's Ministerial Level", Middle Eastern Studies, Vol. 37, No. 4 (October 2001), pp. 182-205.

כתב עת בספריית מדעי החברה וגם כתב עת אלקטרוני

ה. השפעת גורמים פנים מדינתיים על תהליכי קבלת החלטות לסיום מלחמות.

1. מיכאל וולצר, מלחמות צודקות ולא-צודקות (תל-אביב: עם עובד, 1977), ע"ע 264 – 272.
שמור מדעי המדינה לפי וול.מל, בספרייה לפילוסופיה 172.42 וול.מל (24918)

2. Morton Halperin, "War Termination as a Problem in Civil – Military Relation", The Annals of The American Academy of Political and Social Science, Vol. 392 (November, 1970), pp. 86-95*.

כתב עת בספריית מדעי החברה

3. Chaim Kaufmann, "Possible and Impossible Solutions to Ethnic Civil Wars", International Security, Vol. 20, No 4 (Spring 1996), pp. 136-175.

כתב עת בספריית מדעי החברה

ו. השפעת גורמים בין-לאומיים על תהליכי קבלת החלטות לסיום מלחמות.

1. הנרי קיסנג'ר, משבר (ירושלים: שלם, 2004), ע"ע 256-353.
327.73056 קיס.מש (592815)

2. Janice Gross Stein, "War Termination and Conflict Reduction or, How Wars Should End", The Jerusalem Journal of International Relations, Vol. 1, No, 1, (Fall 1975), pp. 1-27*.

כתב עת בספריית מדעי החברה וגם תדפיס 4932 (317604)

3. עמי גלוסקא, אשכול, תן פקודה (תל-אביב: מערכות, משרד הביטחון, 2004), ע"ע 377-394, 513-516.
E990.21 גלו.אש תשס"ד (1067698)

ז. דפוסים של סיום מלחמות והקשרם לסוגי המלחמות.

1. אבי קובר, הכרעה צבאית במלחמות ישראל-ערב 1982-1948, (תל-אביב: מערכות, 1996), ע"ע 25-29, 431-478*.

שמור מדעי המדינה לפי קוב.הכ (292366)

2. Stuart Albert, "Dynamics and Paradoxes of the Ending Process", in Stuart Albert & Edward C. Luck (eds.), On the Ending of Wars (London: Kennikat Press, 1980), pp. 9-24.

תדפיס 8078 (495618)

3. מיכאל אורן, שישה ימים של מלחמה (אור יהודה: דביר, 2004), ע"ע 363-389, 488-494.
שמור מדעי-המדינה לפי ארן.שש (588052)

ח. תפקיד הדיפלומטיה בסיום מלחמה.

1. Nikki Keddie, "The End of the Cold War and the Middle East", in Michael J. Hogan (ed.), The End of the Cold War (New York: Cambridge University Press 1994), pp. 151-160.

מהד' 1992 (215075) שמור מדעי המדינה לפי END

2. Leon Sigal, *Fighting to a Finish: The Political of War Termination in the United State and Japan, 1945* (Ithaca & London: Cornell University Press, 1988), pp. 12-25, 282-311.
940.532 SIG (136693)

3. תום שגב, *1967 – והארץ שינתה את פניה* (ירושלים: כתר, 2005) ע"ע 547-524*.
שמור מדעי המדינה לפי שגב. זה תשס"ה (1072721)

ט. בין סיוס מלחמה לבין תחילתו של תהליך שלום.

1. פרד איקלה, "מטרת המלחמה", בתוך איתן גלבוש (עורך), *יחסים בין-לאומיים* (תל-אביב: עם עובד, 1978), ע"ע 276-265*.
שמור מדעי המדינה לפי יחס. בי (110204)

2. באזיל הנרי לידל – הארט, *מדוע איננו לומדים מההיסטוריה* (תל-אביב: מערכות, 1985), ע"ע 103-61.
901 ליד. מד (35036)

3. James Smith, *Stopping Wars: Defining the Obstacles to Cease – Fire* (Boulder: Westview Press, 1995), pp. 103-117*.
341.6 SMI (286464)

4. רונן ברגמן וגיל מלצר, *מלחמת יום כיפור – זמן אמת* (תל-אביב: ידיעות אחרונות וספרי חמד, 2003), ע"ע 370-339.
E990.24 ברג. זמ תשס"ד (594510)

הנחיות לעבודה הסמינריונית

1. הרצאות ע"י המרצה בשליש הראשון של הקורס.
2. הגשת נושא לעבודה מתוך פרקי הקורס ובהתייעצות עם המרצה עד המפגש השלישי בקורס. העבודה היא עבודה עצמאית. כך שכל סטודנט יגיש נושא בנפרד.
3. לאחר אישור הנושא ע"י המרצה, יגיש הסטודנט/ית הצעת מחקר שהיקפה שני עמודים. הצעת המחקר תכיל: שאלת מחקר, השערת מחקר, מסי' שורות על רקע תיאורטי, ראשי פרקים ראשוניים ורשימה ביבליוגרפית ראשונית.
4. יתקיימו מפגשים אישיים על הצעת המחקר (תאריכים מדויקים יימסרו בכתה).
5. הצגת פרזנטציה בכתה, משך הפרזנטציה כ- 20 דקות ולאחר מכן ייערך דיון בכתה.
6. הגשת העבודה הסמינריונית בשני עותקים, כתיבה ברווח כפול, גופן 12, על פי כללי הכתיבה האקדמיים, היקף העבודה כ- 30 עמודים לא כולל נספחים. (על הסטודנט לבחור באחת השיטות לציון מראה מקום ולהתמיד באותה שיטה לכל אורך העבודה).

הערה: לוח זמנים מדויק על שלבי הסמינריון יימסר בכתה בתחילת הקורס.